

Skötselplan för naturreservatet Rösjöskogen

SKÖTSELPLAN FÖR RÖSJÖSKOGENS NATURRESERVAT

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2016. Planförfattare har varit Eva Siljeholm och Frida Olsson.

Foto framsida: Gammal granskog, Rösjön med bävergnag, orangegul fingersvamp och björnmossa i motljus.

Fotograf: Annika Forsslund, Jens Johannesson och Eva Siljeholm.

Innehållsförteckning

ALLMÄN BESKRIVNING	4
Administrativa data om naturreservatet	4
Syfte, föreskrifter och skäl för beslut	5
Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden	5
Naturbeskrivning	5
Historisk och nuvarande markanvändning	6
Områdets bevarandevärden	6
Källuppgifter	8
PLANDEL	8
Syfte med naturreservatet	9
Disposition och skötsel av mark	9
Skötselområden	9
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	17
Jakt	18
Utmärkning av reservatets gräns	18
Tillsyn	19
Dokumentation och uppföljning	19
Dokumentation - inventeringar	19
Uppföljning	19
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	19
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	19
Kartor	20

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data om naturreservatet

Reservatets namn:	Rösjöskogens naturreservat	
NVR nr:	2045612	
Beslutsdatum:	2016-12-19	
Län:	Östergötland	
Kommun:	Finspång	
Areal:	42 hektar	
	Land:	41,6 hektar
	Vatten:	0,4 hektar
	Produktiv skog:	35,9 hektar
Naturtyper:	Taiga (naturtypskod 9010)	28,5 hektar
(Natura 2000 habitat)	Skogbevuxen myr (naturtypskod 91D0)	1,6 hektar
	Öppen mosse (naturtypskod 7140)	1,8 hektar
	Myrsjöar (naturtypskod 3160)	0,4 hektar

Prioriterade bevarandevärden

Naturtyper	Tallskog, barrblandskog, myrmarker
Arter/grupper	Svampar, mossor, lavar
Strukturer/funktioner	Död ved, gamla träd, källor
Friluftsliv	Orörd naturskog

Fastighet/markägare: Del av Pershyttan 1:1, Dalkarlshyttan 2:1 (avstyckning pågår)
Ägare Naturvårdsverket

Förvaltare: Länsstyrelsen Östergötland

Lägesbeskrivning:

Området ligger cirka 3 mil norr om Linköping i Finspångs kommun, 1,3 mil sydväst om Finspång.

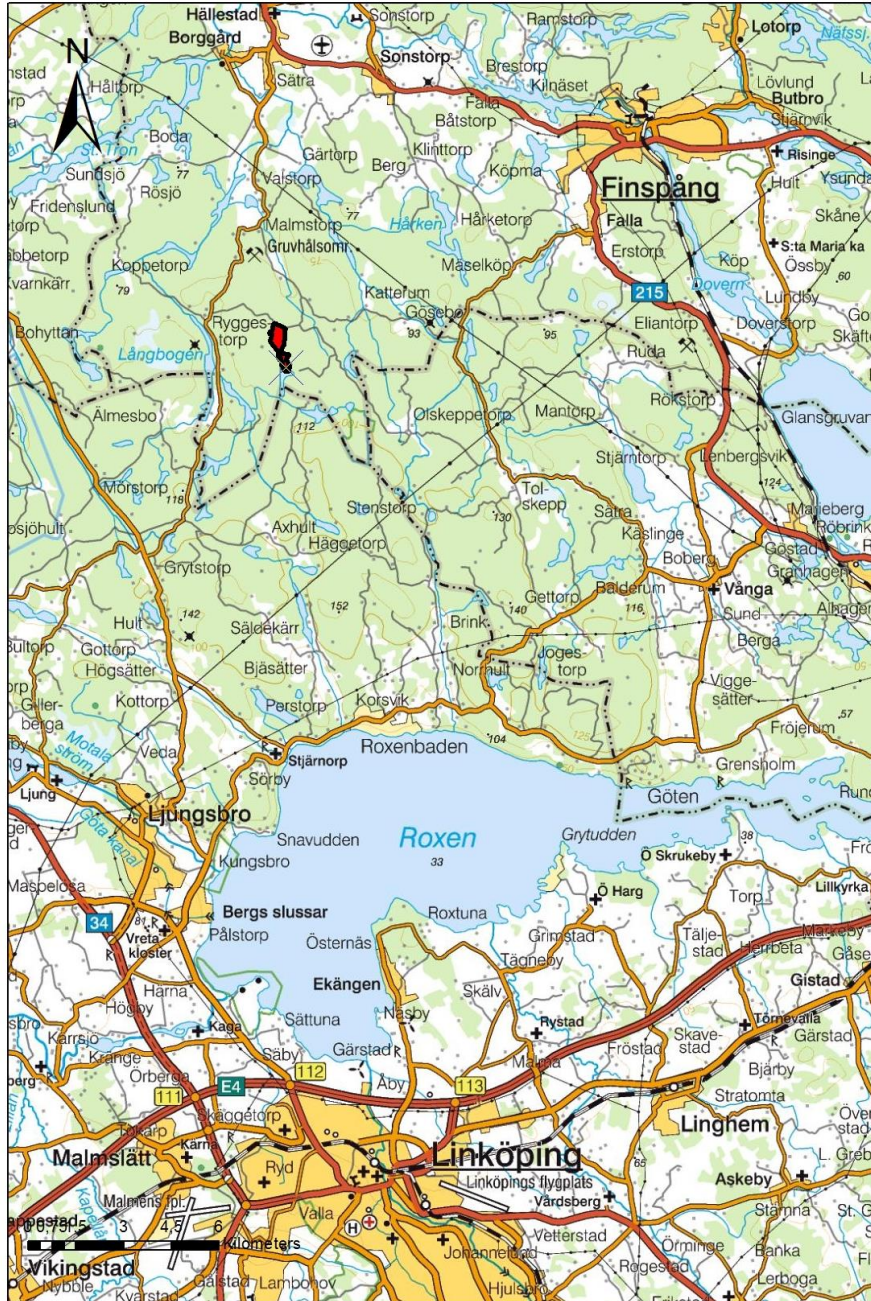
Vägbeskrivning:

Ta vägen från Linköping mot Ljungsbro, åk rakt igenom Ljungsbro mot Hällestad. Efter cirka 16 kilometer passeras Ruggestorp. Cirka 200 meter norr om Ruggestorp finns en bommad avtagsväg till höger. Efter cirka 3 kilometer uteder den bommade vägen har man reservatet på vägens södra sida.

Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

Se reservatsbeslutet.

Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

Karta 1. Översiktskarta, röd markering är reservatets läge. © Bakgrundskarta Lantmäteriet.

Naturbeskrivning

Rösjöskogens naturreservat ligger drygt en mil sydväst om Finspång. Området karaktäriseras av barrblandskog med ett stort inslag av myrmark. Här finns blandskogar där gran dominerar med inslag av tall och asp men även talldominerade mer bergbundna områden. I delar av reservatet är lövinslaget stort framförallt av asp och björk. Förekomsten av grova träd och död ved är bitvis god. Kombinationen av rörligt markvatten, varierad topografi med flera sprickdalar och ett visst kalkinslag i delar av området skapar förutsättningar för många olika naturtyper och arter.

Historisk och nuvarande markanvändning

Historiska orsaker i ägande och brukande av skogen kan delvis förklara varför det finns flera områden med gammal skog, eller skog med kontinuitet av gamla träd, i denna trakt. Skogarna norr om Rösjön har hört till Södra Allmanningen fram till dess uppstyckning och försäljning på 1830-talet. Allmanningen sträckte sig från Vägsjön i väster och längs nuvarande kommungräns till Strussjön i öster. Delar av allmanningen kom inte att brukas på samma mer eller mindre likformiga sätt som många av Finspångs bruks övriga skogar. Eventuell kalavverkning av en del av lotterna till trots så är det biologiskt intressant att det i trakten ända in i början av 1800-talet fanns gammal och grov skog. I olika tider har sannolikt delar av skogen varit avverkad men aldrig

Karta 2. Ekonomisk karta från 30 till 40-tal

större områden samtidigt. Detta har skapat en obruten kontinuitet av gamla träd och död ved i området i stort vilket är förutsättningen för dagens höga naturvärde.

Enligt häradskartan från 1860-talet var största delen av området bevuxet med barrskog. Vid Rösjöns östra strand i reservatets södra del låg dock ett antal åkrar och i anslutning till den uppodlade marken växte lövträd. Enligt ekonomiska kartan från 1930 till 1940-talet fanns åkrarna väster om Pershyttan kvar vid den tiden. Idag finns gården Pershyttan kvar men åkermarken är granplanterad.

I reservatets norra del finns två kolbottnar och rester från gamla körvägar. Den som går tvärs genom reservatet söder om Rudgölen finns dokumenterad så långt tillbaka som till slutet av 1600-talet. Vid kolning togs oftast lite klenare träd och luckor i skogen uppstod. Det är en möjlig förklaring till att det finns en hel del björk och asp insprängt i barrblandskogen.

Områdets bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

De biologiska värdena är främst knutna till gammal barrskog och död ved men även i viss mån till triviallövträd som asp, al och björk. Variationen av naturtyper som rikare mer gran- och lövdominerade områden, myrar med våta laggområden, gungflyn och kantzoner samt magra tallhällmarker skapar förutsättningar för en mängd arter varav många är sällsynta. Några exempel på arter i området som är knutna till tall är tallgråticka och dvärgbägarlav som behöver död tallved. Av arter som är knutna till gran är skalbaggarna bronsbjon och granbarkgnagare värda att nämna liksom svamparna ullticka och grangråticka.

Rösjöskogens naturreservat

Tabell 1. Artlista på rödlistade arter och signalarter

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Status
Fåglar		
Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	Natura 2000-art
Insekter		
Bronshjon (spår av)	<i>Callidium coreaseum</i>	S
Jättesvampmal	<i>Scardia boletella</i>	S
Granbarkgnagare (spår av)	<i>Microbregma emarginata</i>	S
Asppraktbagge	<i>Poecilonota variolosa</i>	S
Mossor		
Flagellkvastmossa	<i>Dicranum flagellare</i>	S
Asphättemossa	<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	S
Vedtrappmossa	<i>Anastrophyllum bellerianum</i>	NT
Blåmossa	<i>Leucobryum glaucum</i>	S
Långfliksmossa	<i>Novellia curvifolia</i>	S
Lavar		
Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT
Skuggblåslav	<i>Hypogymnia vittata</i>	S
Gammelgranslav	<i>Lecanactis abietina</i>	S
Svampar		
Rävticka	<i>Inonotus rheades</i>	S
Ullticka	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	S
Grangräticka	<i>Boletopsis leucomelaena</i>	VU
Tallgräticka	<i>Boletopsis grisea</i>	VU
Svart taggsvamp	<i>Phellodon niger</i>	NT
Gul fingersvamp	<i>Ramaria flava</i>	S
Gullgröppa	<i>Pseudomerulius aureus</i>	S
Skarp dropptaggsvamp	<i>Hydnellum peckii</i>	S
Dropptaggsvamp	<i>Hydnellum ferrugineum</i>	S
Orangegul fingersvamp	<i>Clavulinopsis helvola</i>	S
Motaggsvamp	<i>Sarcodon squamosus</i>	NT
Kärlväxter		
Dvärghäxört	<i>Circaea alpina</i>	S

ArtDatabanken, rödlistade arter sedan 2015:

CR	Akut hotad
EN	Starkt hotad
VU	Sårbar
NT	Nära hotad

Skogsstyrelsen metodik för nyckelbiotopsinventering:

S	Signalart
---	-----------

Kulturhistoriska bevarandevärden

I västra delen av naturreservatet där det är som smalast, strax bredvid ett bevarat gränsröse, finns några gamla torpgrunder. Det är lämningar av två torp eller kojor som härstammar från sekelskiftet mellan 1800 och 1900-tal och går under namnet busk-Pelles kojor. Den ena ska ha tillhört busk-Pelle och den andra, som ligger strax utanför reservatsgränsen, ska ha tillhört busk-Pelles föräldrar. Torp- eller kojgrunderna är två gånger tre meter och består av utfallna, kallmurade delvis rundade stenblock.

På en skogsbrukskarta från cirka 1915 som visar reservatets norra del syns två kolbottnar samt gamla körvägar och vintervägar över myrmark genom reservatet. Spår från körvägen och kolbottnarna finns kvar än idag. Körvägen finns dokumenterad på en karta över Allmänningen så långt tillbaks som år 1688 även på en karta från 1760 finns körvägen och vinterkörvägen i dalgången norrut från Rösjön med.

Karta 2. Skogsbrukskarta över områdets norra del från 1915 ur Holmens arkiv.

Karta 3. Allmänningen från 1760-tal D39-2-5. Lantmäteriet.

Geologiska bevarandevärden

Området präglas av sprickdalar. De mest utmärkande går i nordsydlig riktning men sprickdalar förekommer även i östvästlig riktning som strax norr om gården Pershyttan i söder och vid Rudgölen i norr. Sprickdalarna märks bland annat genom alla små lodytor och de avlånga myrarna och våtmarksystemen.

Källuppgifter

Naturvårdsprogram Finspångs kommun, 9507-02 och 9507-03.

Inventering av skyddsvärd skog på Holmen Skog ABs marker, utförd av länsstyrelsen Östergötland 2006.

Artportalen, Ardatbanken, SLU

Berggrundskarta 9F Finspång SO, SGU.

Digitala jordartskartan, SGU.

Backström, Bo, 2013, "En bruksskogs historia".

Banum förlag.

PLANDEL

Syfte med naturreservatet

Syftet med Rösjöskogens naturreservat är att bevara och vårda den biologiska mångfalden och variationen av värdefulla naturmiljöer som finns i området främst barrblandskog med inslag av gammal asp, lövrika skogar och öppna kärr och myrmarker. Gamla träd och död ved är viktiga strukturer. Ett övergripande mål är att livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 skall uppnå eller behålla ett gynnsamt tillstånd. Vad gäller Rösjöskogens naturreservat handlar det främst om naturtypen ”Taiga” och därtill hörande flora och fauna. Reservatet ska även kunna användas av friluftslivet.

Syftet ska nås genom att naturreservatet i huvudsak lämnas utan åtgärder. För att området ska behålla och utveckla naturvärdena kan åtgärder i form av röjning av ungt barr i begränsade delar bli aktuella liksom eventuellt naturvårdsbränning samt i liten omfattning frihuggning av ungt barr kring gamla vidkroniga ljusgynnade träd. För att nå syftet för friluftslivet ska en informationsskylt sättas upp och en vandringsled kan bli aktuell.

Disposition och skötsel av mark

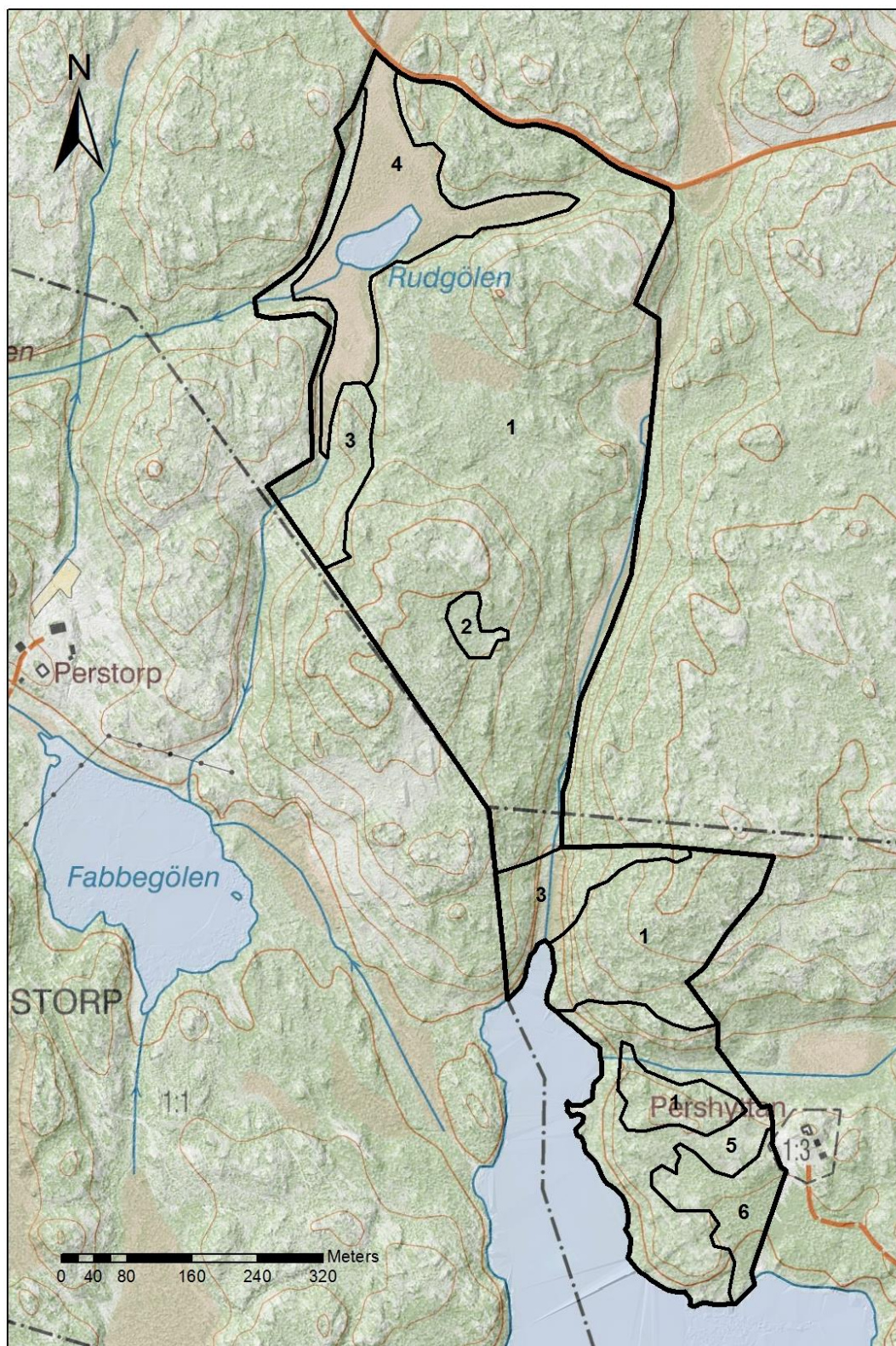
Naturreservatet ska i huvudsak lämnas orört förutom i avsnitt av den yngre skogen som ska åtgärdas genom gallring av ung gran i planteringarna. Syftet är att bevara områdets särpräglade natur med dess flora och fauna och påskynda utvecklingen mot naturskog i de barrplanteringar som finns inom området. Vid behov kan enstaka gamla vidgreniga ljusgynnade träd friställas från ungt barr som saknar naturvärde.

Fornlämningar eller kulturhistoriska lämningar som påträffas i reservatet ska skötas på ett sådant sätt att lämningen bevaras.

Skötselområden

Reservatet är indelat i 7 skötselområden;

- 1) Gammal barrblandskog
- 2) Gammal granskog med stort asp- och björkinslag
- 3) Yngre blandskog
- 4) Rudgölen med intilliggande myrmark
- 5) Lövrika skogar på före detta kulturmark
- 6) Granplantering
- 7) Anordningar för tillgänglighet

Karta 3. Skötselområden. © Bakgrundskarta Lantmäteriet.

Skötselområde 1, *Gammal barrblandskog*

Areal: 28,5 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Taiga, naturtypskod 9010 – 28,5 hektar

Målnaturtyp: Taiga, naturtypskod 9010 – 28,5 hektar

Beskrivning

Skötselområdet består av gammal barrblandskog men inslaget av löv är bitvis stort, framför allt av asp och björk. Tall dominerar på de magrare hållmarkerna och gran i mer näringsrika svackor. Nämnvärd är sluttningen ner mot bäcken och sumpskogen längs reservatets östra gräns där inslaget av grov gammal gran är påtagligt. Variationen av naturtyper som rikare gran- och lövdominerade områden, myrar med våta laggområden, gungflyn och kantzoner samt magra tallhällmarker skapar förutsättningar för en mängd arter varav många är sällsynta. Några exempel på arter i området som är knutna till tall är tallgråticka och talticka och till död tallved laxticka och dvärgbägarlav. Av arter som är beroende av gran är skalbaggarna bronsbjon och granbarkgnagare värda att nämna liksom svamparna ullticka och grangråticka. Den bitvis blockrika terrängen med sina många lodytor och de skuggande gamla träden skapar perfekta miljöer för mossor som bland annat fällmossa och klippfrullania. I området finns även intressanta kulturlämningar som gamla körvägar och lämningar av en mindre byggnad.

Grangråticka norr om Rösjön
Foto: Annika Forsbed

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

I skötselområdet bevaras och utvecklas naturtypen Taiga (naturtypskod 9010) i form av de olika barrdominerade gammelskogsmiljöerna med de strukturer som hör till dessa naturtyper. Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier, dimensioner och exponeringsgrader är viktiga strukturer. Solbelysta tallar, både levande och döda, stående i naturligt öppnare miljöer som till exempel i bryn till myrmarker eller hållmarker, är ett viktigt inslag. Även mer slutna och skuggiga partier med senvuxna och gamla granar är ett viktigt inslag. Löv ska i framtiden finnas dock som ett mindre inslag. Omvälvande störningar i form av till exempel insektsangrepp eller brand, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved i olika former, även solexponerad, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder

- Friställning av enstaka vidgreniga gamla tallar, i anslutning till naturliga gläntor, och gamla aspar genom att döda ung inträngande gran. All död ved som uppstår vid åtgärden lämnas kvar.

- De gamla körvägar som idag är synliga och enbart bevuxna med unga träd kan fortsätta hållas fria från igenväxning. Kring de gamla grunderna efter busk-Pelle hus ska unga träd röjas bort. All död ved som uppstår vid åtgärden lämnas kvar.

Skötselområde 2, *Gammal granskog med asp- och björkslag*

Areal: 0,3 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Taiga, naturtypskod 9010 – 0,3 hektar

Målnaturtyp: Taiga, naturtypskod 9010 – 0,3 hektar

Beskrivning

I skötselområdet är inslaget av asp betydligt större än i resten av reservatet. Många av asparna är gamla med bohål och det finns en hel del asplågor. Gammal gran dominerar i trädskiktet även om aspen är nästan lika vanlig. Även björk förekommer. En hel del ung gran är på väg att växa upp i beståndet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

I skötselområdet bevaras och utvecklas naturtypen Taiga (naturtypskod 9010) i form av de olika gammelskogsmiljöerna med de strukturer som hör till dessa naturtyper. Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier, dimensioner och exponeringsgrader är viktiga strukturer. Triviallöv som asp och björk utgör ett betydande inslag även om barrträd dominerar. Omvälvande störningar i form av till exempel insektsangrepp eller brand, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling.

Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved i olika former ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder

- Döda ung gran som tränger gammal asp och enstaka yngre asp. All död ved som uppstår vid åtgärden lämnas kvar.

Gamla och döda granar

Foto: Eva Siljebolm

Skötselområde 3, Ung barrblandskog med stort lövinslag

Areal: 3,8 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: -

Målnaturtyp: Taiga, naturtypskod 9010 – 3,8 hektar

Beskrivning

Kring den norra viken av Rösjön är skogen varierad både vad gäller ålder och trädslag. Träd i 40 årsåldern dominerar. Sluttningarna upp från Rösjön är i väster tallskogspräglade, med visst inslag av björk och ung gran. Vissa avsnitt av skogen är något yngre och har ett rikt lövinslag. Den ostvända sluttningen ner mot bäcken utgörs av något klenare skog av främst tall men med inslag av björk och även gran. I vikens förlängning finns en sumpskog med översilande vatten. I kanterna växer gran.

Sumpskog vid Rösjöns nordspets

Foto: Jens Johannessson

Söder om våtmarkerna kring Rudgölen finns ett område med yngre skog som är 20 till 30 år gammal. Gran växer i de lägre lite mer näringsrika delarna och tall på de högre och näringsfattigare. På höjden, cirka 150 meter söder om Rudgölen, finns ett område med gammal tall som lämnats kvar vid tidigare avverkningar. Här växer bland annat motaggsvamp, en lite ovanlig svamp knuten till tall. I stora delar av området förekommer rikligt med björk. En delvis naturlig markflora med ris och lummerväxter har återkommit efter tidigare avverkning. Sydost om våtmarkens ände ligger en kolbotten.

Ungskog i det norra delområdet

Foto: Jens Johannesson

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Skogen har en varierad åldersstruktur och trädslagssammansättning med stort inslag av gamla träd, döda träd samt lågor. I några avsnitt, som idag domineras av björk, går utvecklingen mot naturskog via ett lövbrännelikt stadium. Omvälvande störningar i form av till exempel insektsangrepp eller brand, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling.

Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved i olika former, även solexponerad, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek. En del lövträd liksom grov tall står ljusöppet där de gränsar till naturliga gläntor och till den öppna myrmarken. Där finns även lövträd som genom trängsel med andra träd långsamt missgynnas och bidrar till död ved och ett inslag av senvuxna träd.

Åtgärder

- Fläckvis dödande av unga granar för att gynna lövträd. Om det finns risk för angrepp av skadeinsekter kan åtgärden göras i flera omgångar. All död ved som uppstår vid åtgärden lämnas kvar. Sumpskogen och kantzonerna lämnas utan åtgärder.
- I de ensartade ungtallbestånden kan åtgärder som att döda och skada enskilda träd göras för att skapa ett mer varierat bestånd samt att skapa död ved. All död ved som uppstår vid åtgärden lämnas kvar.
- De gamla körvägarna som idag är synliga och bevuxna med unga träd kan fortsätta hållas fria från igenväxning. Kolbotten söder om Rudgölen hålls fri från inväxande unga träd. All död ved som uppstår vid åtgärden lämnas kvar.

Skötselområde 4, Rudgölen med intilliggande myrmark

Areal: 3,9 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000:

Skogbevuxen myr, naturtypskod 91D0 – 1,6 hektar

Öppen mosse, naturtypskod 7140 – 1,8 hektar

Myrsjöar, naturtypskod 3160 – 0,4 hektar

Målnaturtyp:

Skogbevuxen myr, naturtypskod 91D0 – 1,6 hektar

Öppen mosse, naturtypskod 7140 – 1,8 hektar

Myrsjöar, naturtypskod 3160 – 0,4 hektar

Beskrivning

I naturreservatets nordvästra del ligger en liten öppen göl, Rudgölen, som omges på alla sidor av myrmark. Gungflyn breder ut sig närmast gölen som i övrigt är omväxlande glest tallskogsbevuxen och öppen. Vitmossor dominerar i bottenskiktet och stora delar är av myren bevuxen med skvattram. I kanten, laggen, råder lite rikare förhållanden med tuvull, tranbär och hjortron. På de öppna delarna förekommer rikligt med tranbär men även tuvull och kråklöver.

Rudgölen

Foto: Jens Johannesson

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Skötselområdet ska behålla samt utveckla de naturvärden som finns. Träden på myren ska ha en varierad åldersstruktur, med en stor andel gamla träd. Död ved ska finnas i området. Hydrologin ska vara naturlig. De öppna partierna i myren ska inte minska. Livsmiljöer enligt Natura 2000-naturtyperna ovan ska uppnå eller behålla en gynnsam bevarandestatus. Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av dessa miljöer, ska fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder

- Inga åtgärder

Skötselområde 5, *Yngre blandskog*

Areal: 4,1 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: -

Målnaturtyp: Taiga, naturtypskod 9010 – 4,1 hektar

Beskrivning

Skötselområdet ligger utefter Rösjöns östra strand och består av lövrika skogar som tidigare varit brukade små åkrar och hagmarker intill gården Pershyttan. Trädsiktet är blandat med ett stort inslag av asp och björk och ner mot vattnet även äldre tallar och enstaka äldre gran. Nära gården finns flera odlingsrösen och små stenmurar och här finns grupper med riktigt grov asp. I norra delen, norr om bäckens utlopp, finns färskare spår av bäver. Insprängt i området där det tidigare varit små åkrar växer idag planterad gran i 40-årsåldern. I norr går en ledningsgata som kantas av ung blandskog genom skötselområdet. Bäckens, som delvis utgörs av ett grävt dike, avvattnar våtmarken Långkärret strax utanför reservatsgränsen i öster. Enligt häradskartan från 1860-talet brukades Långkärret då som åker. Åkern sträckte sig västerut ända in i reservatet, kring dagens dike, mellan branterna i norr och söder. På kartor från 40-talet är åkrarna igenlagda. Idag växer cirka 40-årig gran på några begränsade ytor och en luckig björkskog på fuktig högrörsäng tar över i öster strax innan reservatsgränsen. De gamla diken kan delvis skönjas mellan granarna.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Skogen ska ha en varierad åldersstruktur med stort inslag av gamla träd, döda träd samt lågor. I skötselområdet går utvecklingen till lövrik naturskog, Taiga (naturtypskod 9010), via ett lövbrännelikt stadium som kvarhålls. Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av gamla träd och död ved i olika former, även solexponerad, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek. Här ska även finnas en rik fauna av lövskogsfåglar, där hålträdshäckande arter utgör ett viktigt inslag. En del lövträd liksom grov tall står ljusöppet där de gränsar till naturliga gläntor och sjöstranden. Det finns även lövträd som genom trängsel med andra träd långsamt missgynnas och bidrar till död ved och ett inslag av senvuxna träd.

Åtgärder

- Ung gran dödas, i första hand kring vidgreniga ljusgynnade träd men även kring medelålders löv samt kring kulturlämningar såsom odlingsröden, stenmurar, körvägar och gamla diken kring de gamla åkrarna. I de små granplanteringarna dödas gran gruppvis och oregelbundet, cirka 30 procent lämnas. Om det finns risk för skadeinsekter görs åtgärderna i omgångar med några års mellanrum. Delar av åtgärderna kan göras maskinellt där de gränsar till skötselområde 6 och om det är möjligt utan negativ påverkan. Inga körspår får uppstå.
- Kraftledningen som skär i ost-västlig riktning genom skötselområdets norra del får skötas som tidigare.

Skötselområde 6, Granplantering

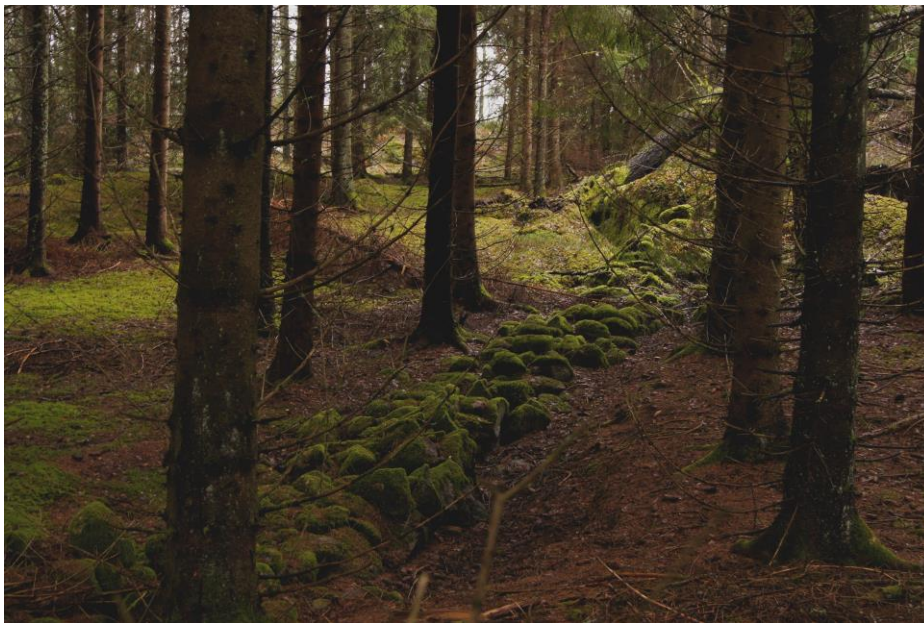
Areal: 1,4 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: -

Målnaturtyp: Taiga, naturtypskod 9010 – 1,4 hektar

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av planterad gran i åldern 40 till 50 år. Området var åkermark på 40-talet enligt ekonomiska kartan. I planteringen finns spår av det gamla odlingslandskapet i form av stenmurar och odlingsrösen. Spår efter några gamla körvägar finns också. Granskogen är gallrad och inget fåltskikt har kunnat etablera sig i den mörka miljön.

Stenmur i granplantering

Foto: Jens Johansson

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Skogen ska ha en varierad åldersstruktur med stort inslag av gamla träd, döda träd samt lågor. I delar av skötselområdet kan utvecklingen mot naturskog gå via ett delvis lövbrännelikt stadium som kvarhålls. Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av gamla träd och död ved i olika former ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek. Här ska även finnas en rik fauna av lövskogsfåglar, där hålträdshäckande arter utgör ett viktigt inslag.

Åtgärder

- Utvecklingen mot naturskog påskyndas genom att den största delen av den planterade granen avverkas. Åtgärderna görs luckvis och oregelbundet. Sammantaget ska cirka 70 procent av den planterade granen ha dödats då åtgärderna är genomförda. Åtgärderna kan göras maskinellt förutsatt att drivning kan ske mot vägen söder om Pershyttan. Vid åtgärderna lämnas så mycket som möjligt kvar av de avvercade träden utan att riskera angrepp av skadeinsekter. Sammanlagt ska minst 10 procent av den avvercade granen finnas kvar som död ved. Om inte de avvercade träden kan köras ut genom angränsande mark till vägen söder om Pershyttan så är alternativet att lämna granplanteringen utan åtgärd förutom att avverka de granar som hotar kulturlämningar. All död ved som uppstår vid de åtgärderna lämnas kvar.

2.1.8.Skötselområde 8, *Anordningar för tillgänglighet*

Beskrivning

Reservatet ligger lite otillgängligt men upplevelsevärde är högt genom den varierande naturen med öppna myrmarker, mossrika granskogar, strövvänliga tallhällmarker och sjöstränder. Topografin är småbruten med flera små branter och raviner.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Informationen i området ska vara lätt tillgänglig och bidra till och förhöja upplevelsen av besöket. Informationen ska bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Områdets friluftslivsanläggningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder

- En informationsskylt sätts vid vägen i reservatets nordöstra hörn.
- Eventuellt anläggs en vandringsled från reservatets nordöstra hörn.
- Eventuellt anvisas parkeringsplats i reservatets nordöstra hörn.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet
Eventuell avveckling av gran i planteringarna	2017- 2027	Område 6	2
Avdödning av ungt barr i den lövrika blandskogen	2017-2018	Område 2,3 och 5	1
Vid behov friställning av gamla vidkroniga träd i mindre omfattning	2017-2018	Område 1	1
Eventuellt en naturvårdsbränning	2017-2027	Område 1, delområdet i mitten, nordost om vikens nordspets	2
Uppsättning av informationsskylt	2017	Område 7	1
Eventuellt iordningställande av vandringsled och parkeringsficka	217-2018	Område 7	2

Tabellen utgör underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i Rösjöskogens naturreservat som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att förvaltaren måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat.

Jakt

Jakt är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Älgdragare, eller motsvarande, för fällt vilt får användas med stor försiktighet. Markskador ska undvikas.

Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom reservatet. Tillsyn av reservatet skall skötas av Länsstyrelsen

Dokumentation och uppföljning

Uppföljning av skyddade områden är nödvändigt för att effektivisera och förbättra naturvårdsarbetet i skyddade områden. Uppföljning i skyddade områden ska alltid vara kopplad till syftet med det skyddade området. Uppföljningen ska ligga till grund för revidering av skötselplanen.

Inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras i naturreservatet.

Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Uppföljningen ska ske enligt en beslutad uppföljningsplan för reservatet som anger målindikatorer, tröskelvärden och metodik kopplade till bevarandemålen för olika naturtyper i denna skötselplan. Precisering ska ske i databasen Skötsel-DOS. Uppföljningsplanen ska hållas uppdaterad av Länsstyrelsen. Uppföljningsplanen ska ha sin utgångspunkt i den regionala uppföljningsplanen för Östergötland.

Dokumentation av skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras skriftligt och med foto före och efter genomförande. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

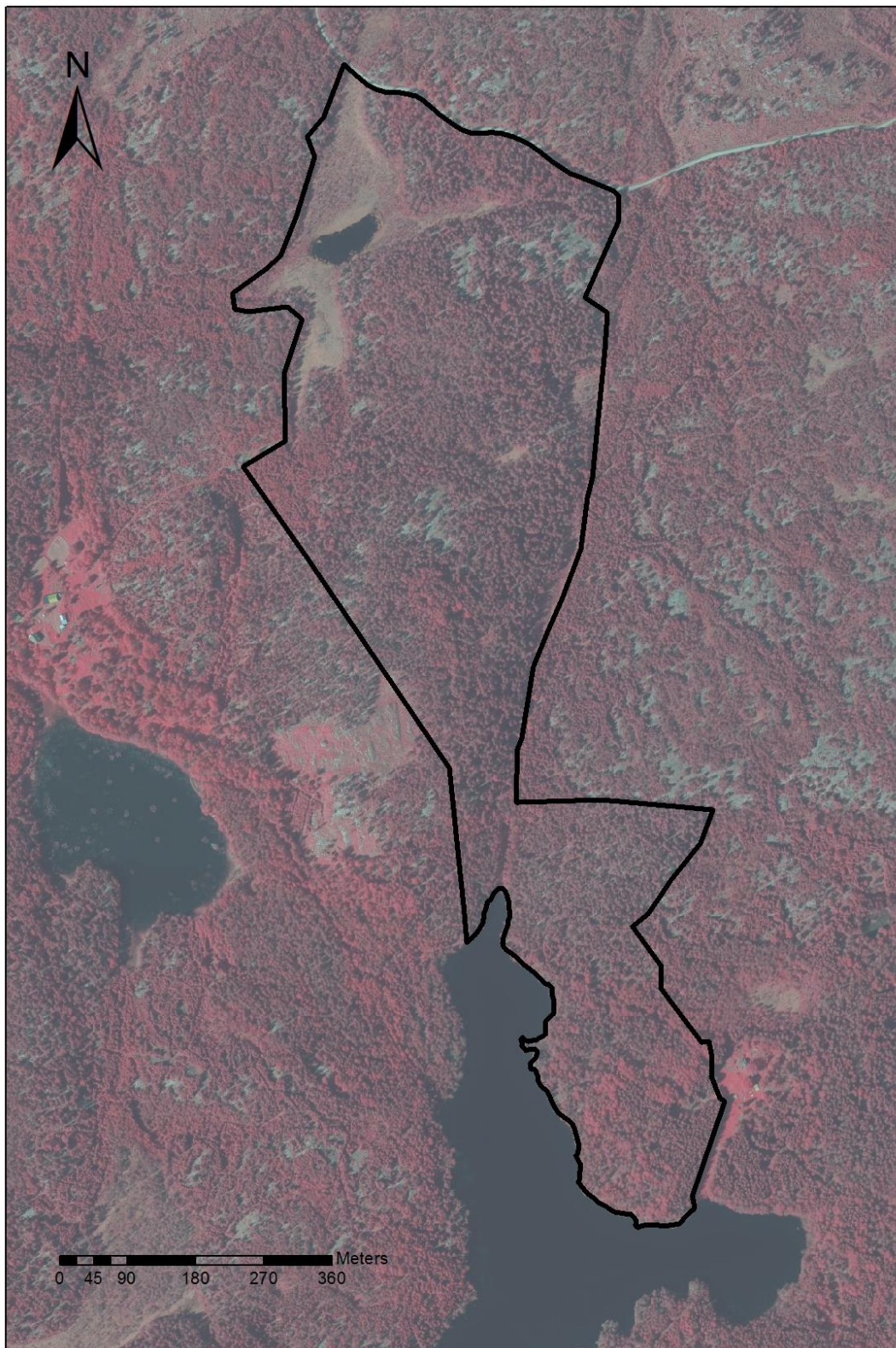
Strukturella beståndsförändringar efter storskaliga störningar skall alltid följas upp.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

5.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla redovisade åtgärder i planen bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel ska i så fall administreras av Länsstyrelsen.

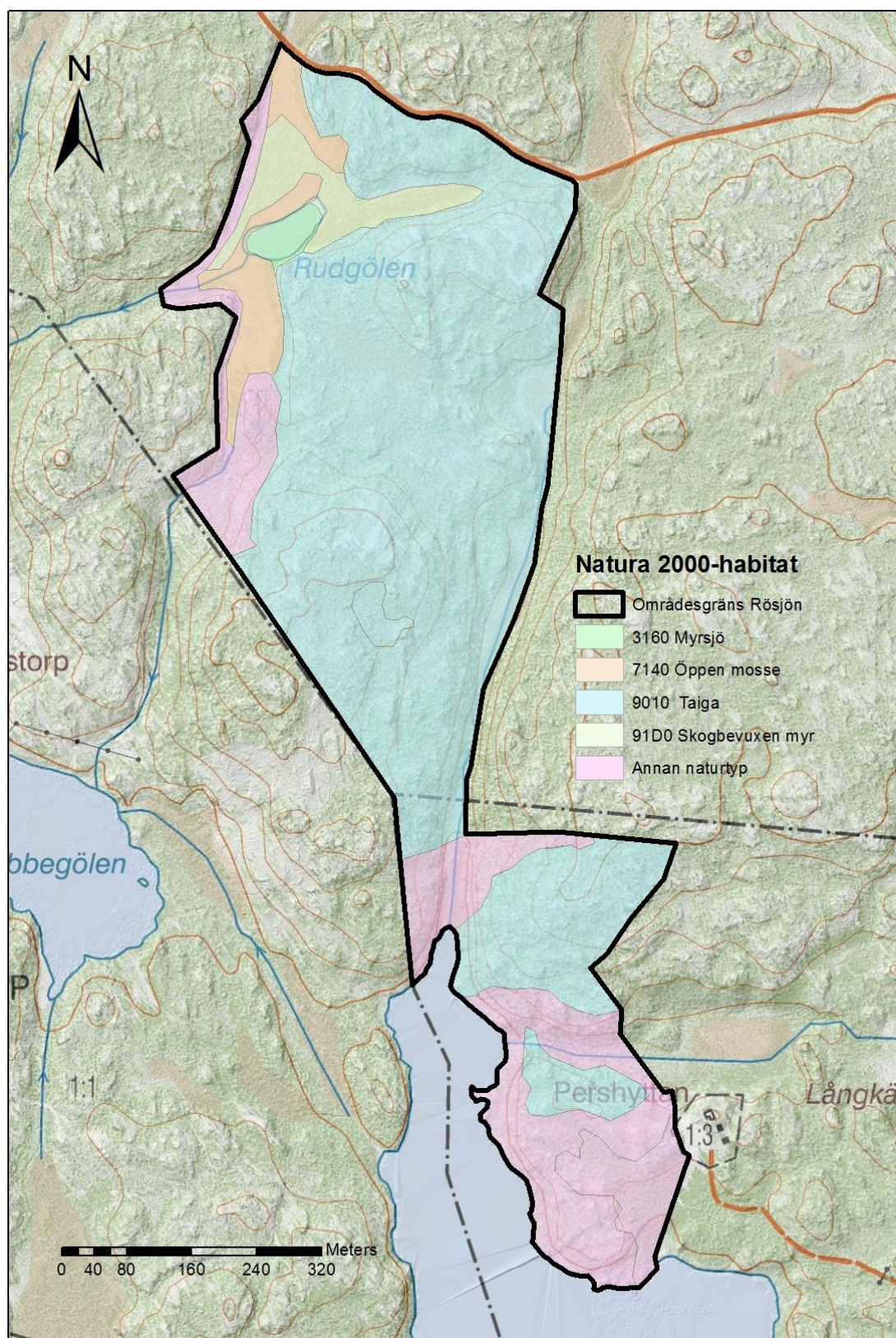
Kartor

Ortofoto IR

© Bakgrundskarta Lantmäteriet

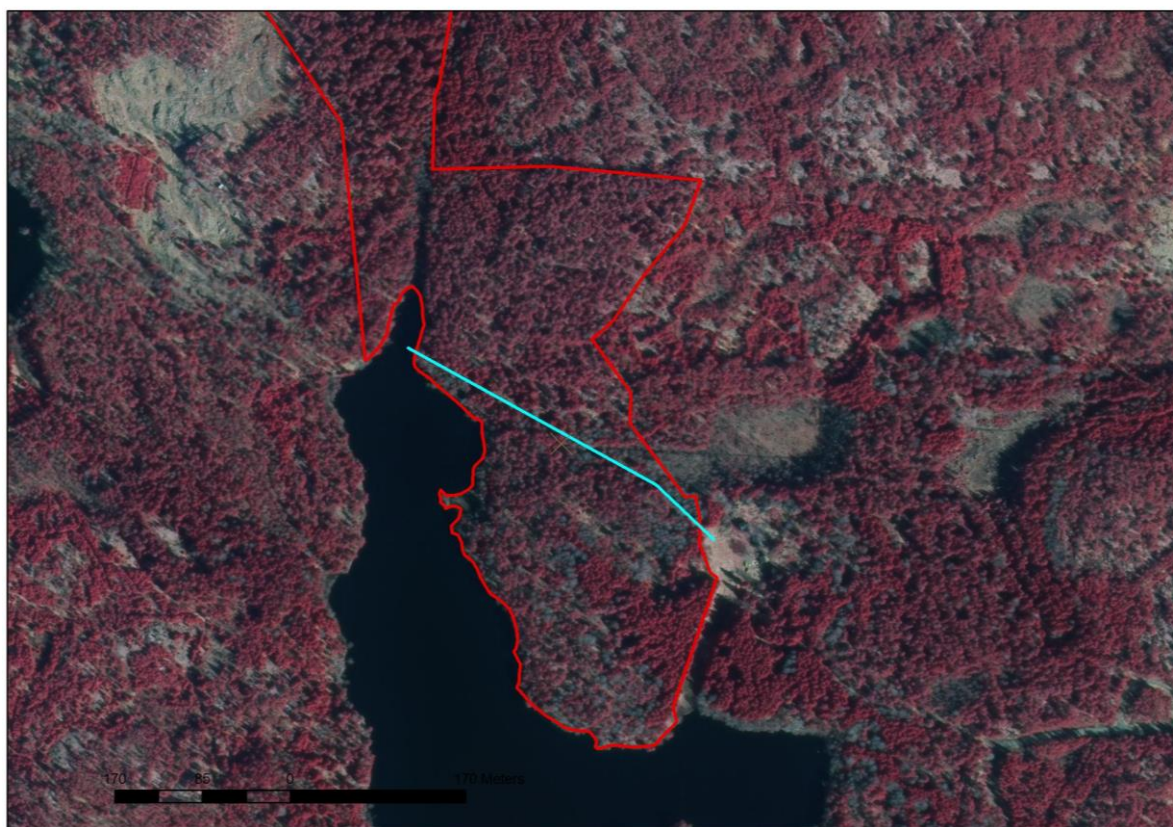
Rösjöskogens naturreservat

Naturtyper enligt Natura 2000.

© Bakgrundskarta Lantmäteriet.

Rösjöskogens naturreservat

Kraftledningens sträckning genom reservatet.

© Bakgrundskarta Lantmäteriet.